gult14 cyan14 magenta14 svart14

Heimskendur »toskahøvundi« við á ráðstevnu

Føroyskur oljumaður við fiskafortíð er bergtikin av Mark Kurlansky, ið hevur skrivað bókina um toskin, fiskin, sum broytti heimin og sum í dag er við á ráðstevnu í Norðurlandahúsinum. Hann mælir øllum føroyingum til at lesa bókina

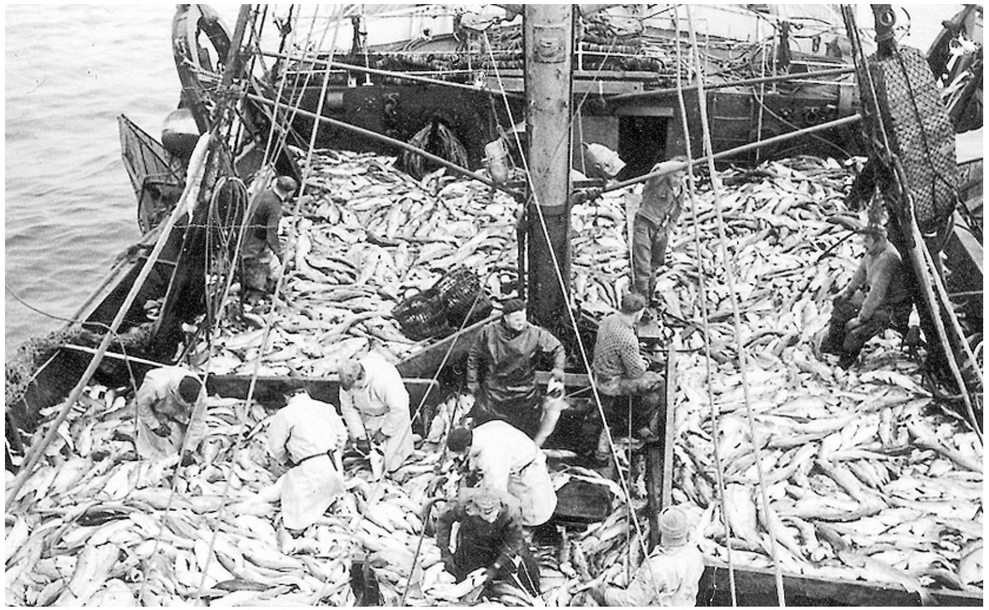

Toskurin hevur so sanniliga eisini havt ómetaliga stóran týdning fyri føroyingar. Nú ræður so bara um at troyta hann og aðrar fiskastovnar skilagott. Myndin er tikin umborð Sjúrðabergi.

RÁÐSTEVNA
Jan Müller

Í dag byrjar sera forvitnislig og týdningarmikil ráðstevna í Norðurlandahúsinum um vernd av havumhvørvinum og burðadygga veiðu. Millum luttakararnar er kendi rithøvundurin Mark Kurlansky, ið hevur skrivað »bestseljarabókina« »The Cod« ella »Toskurin, fiskurin, sum broytti heimin«. Bókin er umsett til danskt og fæst til keyps í Føroyum. Her er sera viðkomandi fyri tíðina í dag og ikki minst fyri okkum føroyingar, har toskurin leingi hevur verið okkara livibreyð. Ein av teimum føroyingunum, sum hevur lisið bókina og ætlar sær at hitta høvundan í Norðurlandahúsinum í dag, er Johan Mortensen, fyrrverandi fiskasølumaður og í dag umboðsmaður hjá oljufelagnum Anadarko. Hann er við á ráðstevnuni í Norðurlandahúsinum sum eygleiðari. Hann heldur tað vera einki minni enn eitt plettskot, at tað hevur eydnast fyrireikarunum at fáa M. Kurlansky við á stevnuna.

-Bók hansara er eitt meistaraverk. Eg fekk hana frá navnframa Richard Hardman, stjóra í Amerada Hess, sum er sera hugtikin av júst hesi bókini sigur Johan Mortensen, sum heldur, at bókin er ein álvarsom áminning og ávaring til føroyingar og allar vinnutjóðir.

Í bókini fylgir tú baskarunum, sum fiskaðu í New Foundlandi fleiri hundrað ár áðrenn Columbus, men duldu tað. Toskaríkidømið í New Foundlandi grundlegði Boston, New England, Massachusets og var til at stovna amerikonsu tjóðina.

Meginparturin av toskurin við New Foundland varð útfluttur til Caribien sum føði til trælirnar og var við til gera trælahandilin so stóran, sum hann bleiv.

Har er nógv um Ísland og tess samhandil við Bretland við toski. Og mangt annað, sum lesarin skal gleðast um sjálvur at lesa.

Tað týdningarmesta við bókini heldur Johan Mortensen er, at hon vísur, at tað eru mørk fyri, hvat tú kann fiska og vísir her til, hvussu toskurin varð oyddur við New Foundland av ovurveiðu.

Johan Mortensen heldur tað vera einki minni enn eitt bragd, at tað hevur eydnast fyrireikarunum at fáa Kurlansky við til Føroya.

-Hetta er sera apropos, nú allar alarmklokkur ringja fyri svartkjaftinum og tað tykist vera so torført at gera nakað munagott fyri at minka um veiðuna. Tosað verður um tann »politiska viljan« sum var hetta ein guddommuligur sannleiki. Sannroyndin er, at við teimum skipum, sum bæði norðmenn, føroyingar, russar, bretar og aðrir hava og við hesari nærum ørvitiskendu veiðiorkuni, so fer at ganga galið, ongin ivi um tað. Eitt skrædl í svartkjaftinum vil hava katastrofalar fylgjur fyri føroyska samfelagið. Vit prioritera fíggjarlig áhugamál framum javnvágina í náttúruni og tá rablar alt.

Hetta er júst tað, sum verður vístá í bókini sigur Johan Mortensen, sum er kendur fyri at tora at siga sína oftani bersøgnu hugsan um stovnsrøkt, oyðing, dálking ol. Sjálvur heldur hann, at tað er brúk fyri fólki í Føroyum, sum tora at siga sína ærligu og inniligu hugsan um hesi viðurskifti, sjálvt um tað ikki altíð verður so væl sætt millum vinnulívsfólk. Hann heldur stórur saknur er í monnum og samfelagsuppbyggjandi atfinnarum sum John Smith og Tórmóði Dahl, sum tá teir vóru á lívi tordu at siga sína hjartans og eisini vælkvalifiseraðu meining um slík viðurskifti, ið nettupp verða umrødd í bókini hjá Kurlansky. Bókin átti at verið týdd til føroyskt og brúkt í skúlunum heldur hann.

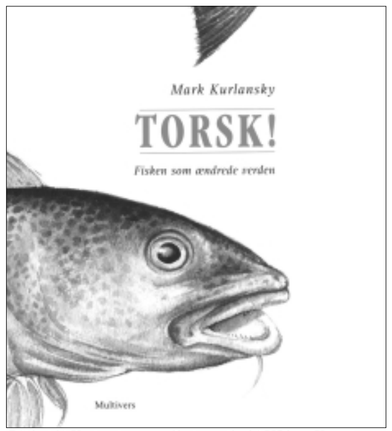

Bókin hjá Kurlansky er vorðin bestseljari í USA og Kanada. Hon átti at verið týdd til føroyskt og partur av undirvísingini skúlunum heldur olju- og fiskasølumaður

Vanlukka á boripalli við Føroyar

Tað var ein væleydnað tilbúgvingarroynd, sum Staoil skipaði fyri týsdagin, nú nakrar fáar vikur áðrenn borurin verður settur í á landgrunninum

TILBÚGVING OG OLJA
Jan Müller

-Eg eri sum heild nøgdur við úrslitið av tilbúgvingarvenjingini týsdagin og haldi vit kunnu kenna okkum trygg, nú vit skulu til at bora við Føroyar. Hetta sigur Rúni Hansen, stjóri hjá Statoil. Týsdagin varð nevniliga skipað fyri eini sonevndari »fullscale« tilbúgvingarvenjing, har allir týðandi partar av samfelagnum so sum sjúkrahús, løgregla, Marinustøðin, Vaktar & Bjargingartænasta, flogvøllur oo. vórðu við. Rúni Hansen sigur, at tað gekk eftir bókini. Tað var Marinustøðin, sum stóð fyri MRCC-skipanini og heldur Rúni Hansen, at fólkini megnaðu sum uppgáva sera væl. Men eisini hini liðini virkaðu sum tey skuldu, hóast okkurt kundi verið øðvísi. Umframt Statoil varð Atlanticon við til at skipa fyri hesum tiltakinum.

gult15 cyan15 magenta15 svart15

Bilar

Nr. 116 • hósdagur • 21. juni 2001 • 75. árg.

Fiat Dublò - rúmligur og praktiskur MPV og vørubilur

Herfyri skrivaðu vit um Fiat Dublò, sum skuldi koma á marknaðin í vár. Nú bilurin er komin til landið, hava vit hugt nærri at hesum rúmliga og praktiska bili sum verður gjørdur í Turkalandi.

Magnus Gunnarsson

Fiat Dubló er gjørdur til at kappast við Renault Kangoo, Peugeot Partner, Citroën Berlingo og aðrar rúmligar bilar í hesum klassanum. Konstruktiónin er eins og á teimum fronsku kappingarneytunum soleiðis at bilurin verður gjørdur sum persónbilur og vørubilur. Hjá Fiat verður roknað við at 60 prosent av Dublò bilunum verða seldir sum vørubilar. Dublò verður eisini gjørdur sum vørubilur við blendaðum síðurútum, Dublò Cargo, ið hevur pláss til 2 europlattar.

Nógv trygdarútgerð

Sum privatbilur er Dublò ein sera rúmligur fimm persóna MPV. Bilurin er sera væl útgjørdur, hevur 4 airbag, brandverjuskipanin FPS (Fire Prevention System) er við til at tryggja tey ferðandi. ABS bremsurnar, eru av slagnum Bosch 5.3 við 4 sensorum og EBD (Elektronic Brake Distrubution), og "Fiat Code" startsperru, sum eyka trygd móti tjóvarí.

Um tveir mánaðir fæst Fiat Dublé við 1,9 turbodiesel motori og 100 HK

Dragihurðar á síðunum

Dublò hevur dragihurðar við dragirútum á báðum síðum, eisini aftasti síðurúturin kann latast upp til ventilatión. Hann fæst við einari topphongdari baklúku ella tveimum síðuhongdum hurðum sum ikki eru eins stórar. Við baksetrunum uppi er viðførisrúmið 750 litrar, og 3000 litrar tá tey verða løgd niður. Gearstongin er í instrumentborðinum og ein hyll er uppi undir loftinum, eins og á fronsku kappingarneytunum.

Turbodiesel er á veg

Fiat Dublò er ein bilur til tey sum vilja hava ein rúmligan og praktiskan bil. Hesin bilurin vit hava fyri okkum er ein Dublò 65 við 1.2 litur bensinmotori. Um tveir mánaðir fæst hann við 1.9 litur JTD turbodiesel við commin-rail innspræning og 100 hk.

Dublò fæst við einari topphongdari baklúku ella tveimum síðuhongdum hurðum, ið ikki eru eins stórar.

Fiat Dublò 65

Motorurin	1.2 litur 4 syl. 65 hk
0-100	15 sek
Bensinnýtsla	14 km/l
Dekkstødd	175/65-14
Stødd og vekt:	
Longd	415,9 cm
Breidd	171,4 cm
Hædd	182,0 cm
Eginvekt	1225 kg
Totalvekt	1775 kg
Viðførisrúm	750 litrar
v.baksetrunum niðri	3000 litrar
Prísur	kr.141.600,- (met.lakk. + kr.2.900,-)
Søluumboð	Bilfríðkan Smiðjugerði FO-100 Tórshavn Tlf. 317300